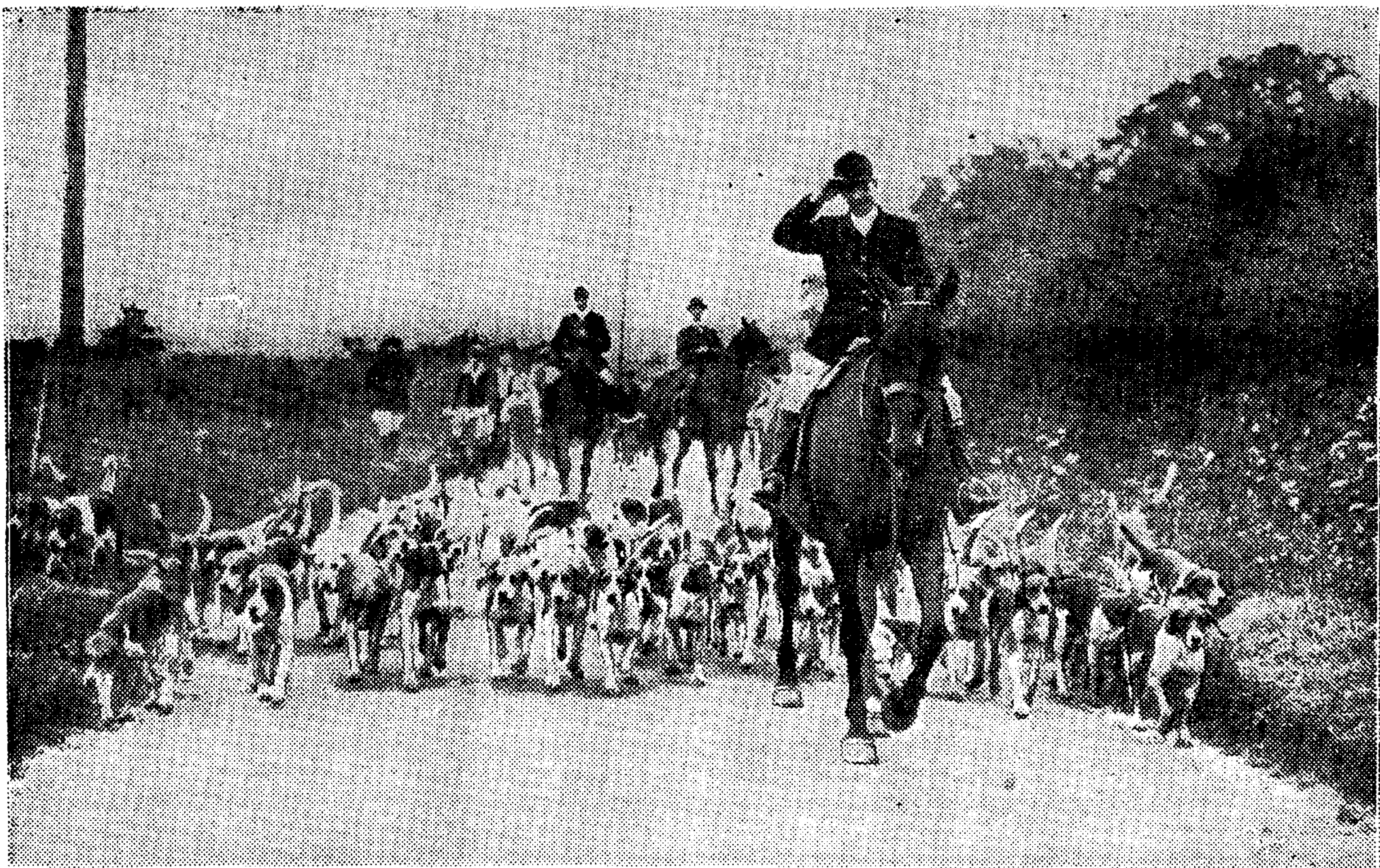
No. 2881 Woensdag 15 Sept. 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

HET JACHTSEIZOEN BEGINT. De traditionele jachtpartijen, die in dit seizoen in Engeland plaats vinden, zijn thans begonnen en onze photo toont ons een jager met een troep honden op weg naar de jacht.

Gevoels- en Verstandsgodsdienst

Het gebeurt niet zelden, dat we als een motief waarom iemand zijn godsdienst verlaten heeft, te horen krijgen: „ik voelde er niet meer voor."

En onder die talrijke twijfelzieke zielen van tegenwoordig, die hun erfrecht zijn ontvlucht en de God hunner jeugd hebben verlaten, horen we zovelen jammeren en klagen in rijm en onrijm over de verloren zielevrede en

Hun kreten, hun zuchten, hun vloeken
En hun klagen, dat klinkt door de
nacht 1)

Zelfs horen we hen, evenals de kwade moordenaar op Calvarië, Christus lasteren

Wat baten oogen, tot u opgetogen?
Wat baten handen om uw knie geprangd 2)

en die daarna in hun wanhoop gedwongen zijn uit te roepen:

...Ik viel uit een Rijk van licht van 't Goede
In dit groot Duister, dat nu mijn licht zij,
En waar ik eeuwig als Verdoemde in brand 2)

Bladzijden zouden we nog kunnen aanhalen van zovelen „wier geloof bezweek en de twijfel triumpheerde" 3) en wier leven door het grootste zieleleed verbitterd werd.

Hoofdreden van deze geestelijke ondergang is, dat zij God zochten langs de weg van het gevoel, zonder dat gevoel daarbij in dienst te doen treden van het verstand.

En dit is een verlaging van de godsdienst en niets is meer in staat levend Christendom te doen kwijnen en te vernietigen. Immers, de echte Godsdienst vordert verstand, wil, zelfoverwinning en inspanning. Wel neemt de godsdienst het gemoed of het gevoel in zijn dienst, maar zelf is hij geen blind gevoel.

Zeker is het gevoel in staat de geestdrift van de godsdienst hoog aan te wakkeren, maar verkeerd is het, de godsdienst enkel op te bouwen op het gevoel, daar de leiding hiervan onzeker is.

Daarom landen zovelen van die „gevoeligen", als zwervers, twijfelaars en ontevredenen bij de valse eredienslen van allerlei verborgenheden, van theosofie en van allerhand vals mysticisme.

Alleen het verstand, zegt P. Cohausz S.J. in zijn mooi boek: „Wege und Abwege", geeft het licht om waarheid van de dwaling te onderscheiden, alleen het verstand wijst ons de juiste heerbaan, de koninklijke weg... God is evenals elk wezen **een nauwkeurig bepaald wezen, en dán alleen kunnen wij ons met liefde aan Hem toevertrouwen, wanneer Zijn** bestaan, het feit, dat Hij werkelijk bestaat, door bewijsgronden van het verstand betoogd en gestaafd en Zijn wezen ons met vaststaande begrippen wat nader verduidelijkt zijn.

Het verstand moet ons eerst vaste, zekere kennis van God geven; dán eerst kan ons gevoel veilig op Hem rusten. Dáár alleen „waar de wereld Gods mèt hare Godsdienst ontrukt en ontheven is aan al het gissen, vermoeden, veronderstellen en aan al het wensen, begeren, verwachten, alléén dáár, waar Gods wereld op een rotsgrond gebouwd werd, is zij ook in staat de mens boven zichzelve te verheffen en hem in de golvendrang der levenstoestanden tegen verzinken te behoeden.

Hieraan voldoet ten volle de Christelijke godsdienst,

Daar verenigen zich verstand en gevoel tot een waardige en ware verering Gods.

Dr. G. A. van den Bergh van Eysinga, vroeger pred. der Ned. Herv., beschrijft het gevoel aldus: komt dus vrijwel met ons overeen,

„Het gevoel is grillig, veranderlijk, idvidueel, afhankelijk van omstandigheden Het kan de verst uiteenlopende inhouden hebben; de ruwste natuurgodsdienst is het evenveel waard als de verdiepte christelijke; voor waardering is het verstand nodig. Of het voorwerp van godsdienstige verering waar is, kan het gevoel niet uitmaken, het is slechts de maatstaf van de kracht van het godsdienstig gevoel; de waarde hangt daarvan niet af. Waarom wordt nu in deze tijd weer een sterker beroep op het gevoel gedaan en willen wij van het denken zo weinig weten? Het is als het ware een wijkplaats, retraite om de vege godsdienst te redden uit het vuur van de verstandelijke critiek. Dit is geen bewijs van kracht, er is veel gemakzucht in liever de waarheid in het duister gevoel te laten verzinken, dan te trachten de waarheid te bereiken."

En daarom, omdat ze zich uitsluitend door het gevoel lieten leiden, al steunt dit gevoel dan ook op **ideale voorstellingen en kunstgevoel, kwamen zo vele** zwervers nimmer in de veilige haven des geloofs. Bij hen gold aesthetische smaak als de énige maatstaf voor de waarheid van de godsdienst. Zij hebben geluisterd naar de Pantheistische wartaal van Faust.

Und wenn du ganz im dem Gefühle
selig bist
Nenn es dann wie du willst... Nenn's
Gott!
Ich habe keinen Namen
Dafür! Gefühl ist alles:
Name ist Schal und Rauch,
Umnebelnd Himmelsglut.
Name ist Schall und Rauch,

„Noem het zoals gij wilt, noem het geluk, hart, liefde, God! Ik heb er geen naam voor, — gevoel is alles, naam is klank en rook, omnevelend hemelvuur."

Dit is niets anders dan gedachten- en gevoelsanarchie:

„Zulk een godsdienst is in wezen maar nevel en rook en daarom juist verzet deze soort van godsdienst zich tegen elk helder begrip, tegen elk vaststaand leerstuk of dogma, tegen elke vastbepaalde wet en vooral tegen elke zichtbare kerkelijke organisatie en inrichting. Vandaar zijn valse stelling, dat de echte godsdienst uiteraard elke bepaalde formulering afwijst. De godsdienst — zeggen die betweters — is iets zó innerlijks en geestelijks, dat hij ontwijd en vernietigd wordt, zodra men hem in formulieren en vormen sluiten wil. Volgens hen is ware godsdienst, echt Christendom, onveranderbaar met Kerk, belijdenis, wetten en dogmen. Dáár alleen, waar de volste vrijheid bestaat, innerlijke vrijheid van de „geloofsdwang en eredienstdwang", is de geest des Heren, de geest der vrijheid! Godsdienst zonder kerken, zonder belijdenis, zonder eredienst, zonder dogmen, dat zijn de noodzakelijke vereisten, waaraan voldaan moet worden om het bestaande Christendom uit de wereld te helpen. Vooral dáárom moest de school ook godsdienstloos zijn..." **(Ludwig Von Stein „An der Wende des Jahrhunderts").**

1) Ada Negri — Noodlot.
2) Willem Kloos (N. G. 1898)
3) Reyneke van Stuwe.

Pater Mayer voor de rechter

Hoe hij zijn recht tot spreken verdedigde.

Het Pauselijk blad, de „Osservatore Romano" publiceert op een in het oog lopende plaats een uitvoerige berichtgeving over het in München gevoerde proces tegen de bekende kanselredenaar P. Rupert Mayer S.J. en verklaart, dat een objectief bericht over dit geruchtmakende proces van 't allerhoogste belang is, omdat het hier een principiële levenskwestie voor de Kerk betreft.

Het proces werd voor de speciale rechtbank begonnen op 22 Juli, en de hoofdpunten der aanklacht concentreerden zich om deze drie punten uit zijn predicatie: strijd voor de confessionele school; strijd tegen de berichtgeving der Duitse pers over de zedelijkheidsprocessen; strijd tegen het nationaal socialisme en tegen de nationaal socialistische litteratuur.

Nog vóór de behandeling voor de rechtbank een aanvang nam, had P. Mayer in overeenstemming met zijn geestelijke overheid en met zijn verdedigers aan de rechtbank volgende verklaring overhandigd:

„Zoals tot dusver zal ik ook in de toekomst de katholieke Kerk en haar geloofs- en zedenleer verdedigen tegen alle aanvallen en tegen elke laster. Dat beschouw ik als mijn recht en als mijn plicht als katholiek priester. Gelijktijdig zal ik de wetten van de staat respecteren en zoals ik steeds heb gedaan, mijn toehoorders aansporen tot trouw jegens de staat. Bovendien zal ik moeite doen om ondanks mijn temperament als volksredenaar ook in de vorm aan de wettelijke eisen te voldoen."

De Katholieke priester.

Tijdens de behandeling op de volgende dag verklaarde P. Mayer nader de betekenis van deze verklaring: „Ik beloof dit enkel voor zo ver ik het kan verenigen met mijn geweten, en voor zo ver dit niet mogelijk mocht zijn, zou ik ook in de toekomst moeten door gaan met op dezelfde wijze en met gelijke kracht te prediken." En later voegde hij hieraan toe: „Voor zo ver de katholieke belangen hierdoor niet worden bedreigd, kan ik mijn verklaring bevestigen."

Na deze belangrijke verklaring van P. Mayer erkende de president van de rechtbank uitdrukkelijk zijn recht en zijn plicht, om zijn Kerk te verdedigen, en begon de behandeling van de afzonderlijke punten van de aanklacht, die de gehele dag in beslag zou nemen.

Aangaande de persoon van de beschuldigde wees de president op de grote verdiensten van P. Mayer gedurende en na de oorlog, en op de erkenning van diens verdiensten door Adolf Hitler zelf, die hem bij zijn priesterjubilé een eigenhandig schrijven van gelukwens had gezonden.

Daarop begon P. Mayer zijn houding ten opzichte van het Nationaal Socialisme uiteen te zetten en vertelde hoe hij reeds van 1914 af in ontelbare vergaderingen had gestreden tegen het marxisme, de vrijmetselarij en later tegen het bolsjewisme. Daarom had hij zich ten zeerste verheugd over het eerste optreden van de nationaal-socialisten als de opwekkers van het nationaal gevoel. Maar reeds spoedig stond hij verbaasd over het opneming van de „Los van Rome-beweging" onder de bescherming van het nationaal socialisme.

Toen begaf hij zich eens naar een **vergadering welke tot thema had: „Kan een katholiek nationaal-socialist zijn?"** Bij zijn aankomst aan het redenaarsgestoelte werd hij met geestdriftig applaus begroet, maar toen hij de vergadering aanspoorde tot voorzichtigheid, verhief zich een groot tumult. Dit was voor hem de aanleiding zich van toen af geheel aan de strijd te wijden voor de bescherming van de godsdienst en de Kerk. Thans is hij bereid zijn straf te ondergaan indien hij tegen de Staat heeft gehandeld; maar hij heeft het bewustzijn te kunnen spreken zoals Sint Paulus: „'t Is bekend, dat ik mijn ketenen draag terwille van de zaak van Christus."

Hij betreurt ten zeerste, dat in een tijd als deze, waarin allen als staal en ijzer hecht bij elkaar zouden moeten staan, terwijl het buitenland het Derde Rijk met argusogen gadeslaat, begonnen werd met deze anti-godsdienstige strijd en deze ongelovige verbittering tegen de katholieken, welke zich evenwel buiten de preekstoel om bijna niet kunnen verdedigen.

Toen de president in dit verband opmerkte, dat het zeer moeilijk is, over dit alles te oordelen, antwoordde Pater Mayer, dat hij hier liever beschuldigde was dan rechter.

Op de opmerking van de president, dat hij door zijn houding zich zelf onmogelijk maakte, verder gebruik te maken van zijn schone redenaarsgave, verklaarde P. Mayer, dat voor hem en voor de katholieken de gevangenis boven zijn preken was te verkiezen, omdat er thans een tijd is gekomen, die martelaren kweekt zoals destijds de „Kulturkampf", die nog erger was; hij zou Gode moeten geven hetgeen Godes is, omdat het goddelijk recht boven alle andere recht gaat.

Het requisitoir van de aangeklaagde.

Betreffende de „Gemeinschaftsschule" merkte P. Mayer op, dat men niet meer weet, hoe de zaak eigenlijk staat. In 1935 had de rijksminister Rust ten opzichte van de in het concordaat vervatte verplichtingen verklaard: „Wat wij beloofd hebben, dat zullen wij ook gestand doen!" Dit was dus een onvoorwaardelijke erkenning van de confessionele school.

Hier constateerde de verdediger mr. Warmuth, dat de Staat en de Partij zich niet beledigd konden achten door de verklaringen van P. Mayer over de „Einheitsschule", omdat de strijd voor deze school immers niet werd gevoerd door **de Staat of door de Partij, maar door een particuliere vereniging „Die Deutsche Schulgemeinde".** P. Mayer eindigde de bespreking van dit punt door een heftige aanval op de onbekwaamheid en het anticlericalisme van de door deze vereniging geprotegeerde onderwijzers.

Toen werd er overgegaan tot de bespreking van de houding van de aangeklaagde nopens de perspublicaties over de zedelijkheidsprocessen.

DE GEHEIMZINNIGE MOORD

Historische gebeurtenis op Curaçao in de eerste jaren van de 18de eeuw.

Het was geen kleinigheid. Twee Portugezen en twee Joden, man en vrouw, hadden in hun huis een gast vermoord, een Spanjaard, door hem vergif toe te dienen. Bovendien hadden ze hem vier en twintig duizend pataconen (Spaanse munt) afhandig gemaakt, plus een hoeveelheid edelgesteente en kostbaarheden. Er was ook een reliekschrijn bij, dat bij de gouverneur terecht kwam, die het bewaarde.

Juist in die dagen werd de pastoor, Michael Alexius Schabel, de enige priester op het eiland, bij de gouverneur aan tafel genodigd. Deze pater Schabel was een Jesuit en een goede kennis van de gouverneur.

Hij was Bohemer van geboorte en had jaren gewerkt bij de Indianen van Merida en Varinas in Nieuw Grenada, het tegenwoordige Venezuela. Daar hij een nicht had op Curaçao, besloot hij hier te komen arbeiden aan het zielenheil van de katholieken. Tussen 1699 en 1704 was hij geruime tijd in Holland geweest, misschien wel twee of drie jaar en kende goed Hollands. De gouverneur, Jacob Beck, was op 25 Juli 1704 hier geland en Pater Schabel, die eerder uit Holland vertrokken was maar enige tijd nog naar Venezuela geweest was om afscheid te nemen van zijn Indianen, arriveerde hier enige dagen later, misschien op 1 of 2 Augustus. De gouverneur was protestant, maar had veel op met de katholieken en nodigde zijn vriend, de pastoor, menigmaal bij zich aan huis. De pater verklaart dat hij vaak 's morgens bij hem die Turkse drank (koffie) en 's middags dat Chinese kruid (thee) moest komen drinken.

Maar die dag dan, in de eerste helft van Augustus 1704, kort na zijn aankomst, dineerde hij bij de gouverneur, die hem het reliekschrijn liet zien en om verklaring vroeg. De pater gaf die uitleg gaarne, maar bemerkte dat de dominee, die mede aan tafel zat, stiekum zat te grinniken. De pater voelde zijn bloed koken, maar het gezelschap was geheel protestant en zijn positie hing af van de welwillendheid van de hogere ambtenaren. Hij koos dus de wijste partij en hield zich in.

Op dat ogenblik wist nog niemand iets van moord of diefstal. Maar onder de maaltijd kwamen er meerdere afgevaardigden van de genoemde Portugezen en Joden kort achter elkaar, om er bij de gouverneur op aan te dringen, dat hij aanstonds vergunning tot begrafenis van een Spanjaard zou verlenen. Dit herhaalde verzoek op een zo ongelegen ogenblik, maakte de achterdocht van de gouverneur gaande. De Spanjaard was in de morgen van deze zelfde dag pas gestorven en men wilde hem reeds begraven binnen zeven uur na het overlijden, onder voorwendsel dat het lijk riekte. De gouverneur gebood toen zijn dokter, Jan Schirowsky, een Pool en gehuwd met de nicht van de pater, lijkschouwing te gaan houden voor het lichaam begraven werd en hem verslag van het onderzoek uit te brengen. De dokter ging aanstonds de chirurgijn van het garnizoen halen, Sigismundus Druschky, eveneens een Pool (uit Breslau in Silezië, dat toen onder Polen hoorde) en beiden begaven zich naar het huis, waar de overledene zijn moest. Maar bij hun komst bleek, dat het lijk al in de kist lag en deze gesloten was. De dokter beval hen toen te wachten en stuurde een boodschap naar de gouverneur. Deze kwam nu zelf om bij de opening van de kist tegenwoordig te zijn. Men vond echter geen goud, noch juwelen of edelgesteente, slechts gewone kleren. Toch was algemeen bekend dat de overledene een schatrijk man was, die met veel kostbaarheden uit Venezuela hier gekomen was, met verschillende handelslui van het eiland zakenrelaties had en van plan was met zijn kleinodiën naar Holland te reizen. Zijn plotselinge dood verhinderde echter dit voornemen.

Het geval boezemde de gouverneur argwaan in; hij vermoedde moord en diefstal. Hij liet onmiddellijk huiszoeking doen door de soldaten van het garnizoen; het een en ander werd gevonden en de Joden en de Portugezen werden opgesloten in de gevangenis.

Er werd dadelijk een plakkaat uitgevaardigd, dat iedere bewoner van het eiland, op straffe van zijn leven en zijn goederen te verliezen, verplicht werd om, als hij daartoe in staat meende te zijn, de moordenaar of medeplichtigen aan te wijzen. Verder moest men alles wat aan de Spanjaard had toebehoord en wat men te goeder trouw gekocht of gekregen had, bij de gouverneur inleveren en men moest verklaren van wie men het gekocht of gekregen had. De namen echter van hen, die de schuldige aanbrachten, zouden desgewenst strikt geheim gehouden worden.

Maar niemand van degenen, die iets van de Spanjaard gekocht hadden, of van de dieven een geschenk hadden ontvangen, verscheen op het appèl. Wel kwamen zich enige personen aanmelden, die bij de Spanjaard waren geweest om diens schatten te bewonderen. Een van hen vertelde o.a. van een prachtige grote heldergroene smetteloze smaragd, die door de eigenaar op duizenden patacones geschat werd. Deze steen was echter tot nu toe nog niet gevonden.

Ook de pastoor werd tegen wil en dank in het geval betrokken. Toen hij een of twee dagen na de moord 's middags na tafel even op straat liep, kwam er een Portugees naar hem toe, die hem vroeg om hem terstond de biecht te willen horen. De man was volkomen gezond en de pater keek dan ook vreemd op, dat iemand op een zo ongelegen plaats en tijd plotseling haast had om te biechten. Hij vroeg de man dan ook of hij misschien vandaag nog een grote reis moest beginnen. Neen, dat was het geval niet, hij had alleen maar een dringende behoefte om zo gauw mogelijk te biechten. Enfin, de pater nam hem mee naar zijn huis en ging met hem apart in een kamer. Toen bleek, dat de Portugees helemaal niet gekomen was om te biechten, want hij haalde in alle stilte een beurs voor de dag en overhandigde die aan de pater, met het verzoek om die zonder zijn naam te noemen, in het strikste geheim aan de gouverneur te geven.

In de beurs bevonden zich twee en twintig smaragden en vier gouden kruisjes elk met vier smaragden ingezet; verder een lapis lydius (Lydische steen?), waar goud mee getest wordt en enige goudsmidsbenodigdheden. Terwijl de pater een gunstige gelegenheid afwachtte om zijn zonderlinge boodschap over te brengen, kwam er een soldaat van het garnizoen met het verzoek of hij even bij een van de twee Portugezen in de gevangenis kon komen; die had hem mededelingen te doen omtrent de overleden Spanjaard, om aan de gouverneur over te brengen. De pater ging en kreeg van de gevangene de raad, als de gouverneur iets wilde weten omtrent de aard en de uitgebreidheid van de rijkdom van de Spanjaard en hoe deze erover beschikt had en waar alles kon gevonden worden, dat hij dan de vrienden van de overledene ontbieden moest. Hij noemde verschillende namen, o.a. ook van de Portugees, die de beurs met kostbare inhoud aan de pater had toevertrouwd. P. Schabel bracht de namen over, behalve van dengene, die hem in het geheim de beurs had toevertrouwd.

Toch zou ook deze niet verborgen blijven en wel door zijn eigen toedoen. Hij was blijkbaar een simpel mannetje en in dienst bij een rijke heer. Verbouwereerd door de ernst van het geval, vertelde hij alles aan zijn heer, Don Gasparro de Andrade, en aan een Jood, die, hoewel opgevoed in de leer van zijn vaderen, zijn Godsdienst vaarwel had gezegd en nu leefde als vrijdenker en godloochenaar. Zijn broers David en Salomon leefden geheel volgens de zeden en de leer van de Synagoge.

Hij vertelde hun zelfs wat hij aan P. Schabel gezegd en gegeven had. Van het geheim van de pater kwam op die manier niets terecht, want in minder dan geen tijd was het nieuwtje verspreid onder de Portugezen. Don Gasparro en de Joodse godloochenaar gingen samen, de zenuwachtige Portugees, hun schrijver, want de man was bij hen als zodanig in dienst, bij de Gouverneur aanklagen.

wordt vervolgd.

P. Mayer toonde door tal van voorbeelden en argumenten, hoeveel verkeerde en valse voorstellingen door de pers aan het publiek werden voorgelegd, zonder dat dikwijls een rechtzetting mogelijk bleek. Zo ging het met de Eerw. heer Dachau, die als een vertrouweling van Moscou bij Rome werd voorgesteld; zo ging het in het geval Schulle en in dat van de Jesuiet P. Friedrich Schmidt.

De beschuldigde vond heftige woorden voor dit misbruik van de pers en verklaarde het als zijn plicht te beschouwen, de gelovigen aan te sporen tot uiterste voorzichtigheid tegenover de publicaties van de pers over dit onderwerp, te meer waar de preekstoel thans als enige mogelijkheid was gebleven om zich tegen onrechtvaardige aanvallen in de pers te verdedigen.

Op de desbetreffende vraag van de president verklaarde de beschuldigde en zijn verdediger, dat de kerkelijke autoriteiten en de Heilige Vader zelf het waagvan bepaalde priesters en religieuzen streng hadden gegispt, waarop de president antwoordde zijn critiek niet te willen generaliseren.

Aangaande het derde punt van de aanklacht over de houding van P. Mayer tegenover de nationaal-socialistische litteratuur verklaarde deze, een groot aantal nationaal-socialistische publicaties regelmatig te lezen. Tot zijn spijt moest hij echter zeggen, dat bijna alles, wat hij had gelezen, tegen de katholieke Kerk was gericht. Het is waar dat men verklaart, op de bodem van het positieve Christendom te staan; gelijktijdig echter treft men voortdurend in de partijpers en zelfs in de „Völkische Beobachter" een aanbeveling aan van de beruchte „Pfaffenspiegel", die samengesteld is door een „kolonel". Bij het horen van deze titel zou men onwillekeurig in de houding willen gaan staan, maar dat betreft hier alleen maar een kolonel der revolutie!

De aangeklaagde had zich daarom tevergeefs de vraag voorgelegd, wat het nationaal-socialisme nu eigenlijk wil, indien ondergeschikte organen telkens mogen ingaan tegen de door de hogere autoriteiten erkende verplichtingen.

Padvinderij.

R. K. PADVINDERSVERENIGING ST. THARCISIUSGROEP CURAÇAO.

Maandag 19 Juli 1937.

Deze is een rustdag. Enigen gaan de stad in, anderen bezoeken een theater, weer anderen leggen bezoeken af enz. 's Avonds zijn we weer bij elkaar en na het avondeten is het direct taptoe.

Dinsdag 20 Juli 1937.

De hele dag weer vrij. In de namiddag ontmoeten enigen van ons de heer Raneft, leider van het N.O. Ind. Contingent.

,s Avonds wordt in één der lokalen van de St. Leoschool de smalfilm gegeven van het Nationaal Voortrekkerskamp te Vogelenzang gehouden de 1ste. en 2e Mei 1937. Hierna een film van Charlie Chaplin. Ook de film over onze reis wordt gegeven. Als het om 11 uur afgelopen is, gaan we naar huis en gaan direct slapen.

Woensdag, 21 Juli 1937.

In de namiddag om 2 uur gaan we op stap om het Koloniaal Instituut te bezichtigen. Er is veel over Oost Indië te zien, maar bedroevend weinig over Curaçao. Enige voorstellingen van de Raffinaderij dateren uit 1930. Om 5 uur verlaten we het gebouw.

Bram vertrekt naar Parijs.

Donderdag 22 Juli 1937.

Vandaag besluiten we een fietstocht te maken naar Volendam.

Door de bereidwillige medewerking van de Broeders wordt elke jongen een fiets verschaft. Onder leiding van Oubaas Toepoel vertrekken we met goede moed. Het is een heerlijke tocht van ongeveer 22 k.m. Bij de Waterhoek wordt stil gehouden om het mooie zeilwater te bewonderen. We zien Marken heel in de verte liggen. Na een 10 minuten stappen we weer op en gaan er gezwind van door. Bij een melkinrichting kopen we wat chocoladerepen om de inwendige mens op peil te houden. Als we Volendam bereiken, ontmoeten we een padvinder. We salueren allemaal, maar een van de jongens wordt zo sentimenteel, dat hij de padvinder om de hals vliegt. De fiets, de V. T. en de padvinder liggen op de keien, terwijl het gehele geval een verkeersopstopping vormt in de drukke, maar niet al te brede straat. Onder vrolijk gelach gaan we verder, kopen hier en daar souvenirs en houden zoveel mogelijk de toeristen voor de gek. Na een kwartier zijn we uitgekeken en gaan we weer op huis aan. Verschillende pijnlijke gezichten worden er getrokken, wanneer we op de fiets stappen. Hebben sterke tegenwind en het is hard werken om vooruit te komen. De minder goede fietsers worden geholpen en met enige inspanning bereiken we behouden Huize Aloysius, waar een hartig avondmaal ons wacht.

Het is wel een vermoeiende tocht geweest, maar we hebben geen van allen spijt van... Al vroeg begeven we ons te ruste om de volgende morgen weer fit te zijn.

Vrijdag 23 Juli 1937.

Vanmorgen zijn we van plan te gaan roeien. Iedereen staat klaar in sportscostuum, maar het is geen roeiweer. Joopie Veltman en nog een vriend, die mee zouden gaan roeien komen ons bezoeken en we vatten het plan op in het Vondelpark te gaan fietsen. Fietsen worden na enige moeite gevonden en langs de minst drukke straten bereiken we het Vondelpark. We blijven een uur lang in het uitgestrekte park fietsen en gaan tegen de middag naar huis. In de namiddag gaan we alles klaarmaken voor het week-end, dat we de volgende dag zullen houden in 't Gooi. Het weer dat 's morgens al niet erg mooi was, wordt nu slechter en een miezerige regen valt neer. We houden ons zoveel mogelijk bezig met kamerspelletjes en werken onze logboeken bij. Ondanks de regen gaat de Palm toch het kampmateriaal, dat door de St. Michaelstroep aan ons afgestaan wordt, bezichtigen.

's Avonds om 8 uur gaan we naar een troepbijeenkomst van de Williams Doyletroep. Bij deze troep houden we een kampvuur binnenshuis.

De schoorsteen wil helaas niet goed trekken, zodat de hele kamer vol rook staat. Desondanks amuseren we ons best. Op deze avond wordt vooral veel gezongen. We krijgen hier een demonstratie te zien, waarop een bijzonder soort knawgom wordt uitgebeeld.

Het is een zeer moeilijk stuk, maar de jongen heeft zijn best gedaan. In de pauze wordt er melkchocolade uitgedeeld. Na de nodige handtekeningen verstrekt te hebben, gaan we naar huis, nog één ervaring rijker. Om 11 uur taptoe.

Zaterdag 24 Juli 1937.

Direct na de H. Mis de laatste toebereidselen voor het week-end.

De Palm en de Haas gaan op de fiets achtereenvolgens passage boeken, waterzakken kopen en tenten ophalen. Half 12 avondwake.

Na het middageten gaan we direct op stap. Om 3 uur komen we te Hilversum aan. Na een half uur lopen bereiken we het kampeerterrein. In minder dan 10 minuten is het hele kamp ingericht. Proviand wordt ingeslagen. Eigenaar van het terrein wordt gewaarschuwd. Hout wordt gesprokkeld en water gehaald. Na de thee gaan we enige spelletjes doen in de omliggende bosjes. Van 2 Hilversumse V.T.'s leren we een interessant spel voor gehoortraining. Hierna kampvuur. Voordracht van onze gasten, waarna gezamenlijk wat gezongen wordt en verschillende aardige kampvuur-nummers. Oubaas v. Stappershoef houdt een lezing over CHARLES de FOUCAULD, de heremiet van de Sahara Om half 11 sluiting kampvuur.

Zondag 25 Juli 1937.

Om 5 uur reveille. Klaarmaken voor de H. Mis. Daar de Mis later begint, dan wij gedacht hadden, worden de tenten gelucht, waarna wij met een stevige pas naar de kerk gaan. Druilerig weer.

In deze kerk zijn de zitplaatsen vrij. Toevallig is het vandaag Groepsmis van de parochie. Als we naar huis gaan, regent het nog.

In het kamp aangekomen, wordt direct een aanvang gemaakt met het ontbijt. Na het ontbijt gaan we met de gasten van de vorige avond naar Hilversum, waar de burgemeester ons persoonlijk door het Raadhuis zal leiden. Het raadhuis is zeer modern en zeer practisch en kunstzinnig ingericht. De burgemeester, Oud. Min. van Defensie, LAMBOOY, is nog een familielid van onze Gouv. WOUTERS.

De burgemeester verzoekt ons de groeten over te brengen aan Zijne Excellentie. Dit gebouw is geheel ontworpen door architect DUDOC die ook in het buitenland verschillende werken uitgevoerd heeft.

Na de burgemeester bedankt te hebben voor zijn vriendelijke bereidwilligheid, gaan we een bezoek afleggen bij Commissaris Wüst.

We worden zeer vriendelijk ontvangen en enige foto's worden er genomen. In het kam paangekomen worden vliegensvlug toebereidselen gemaakt voor het middageten. Het koken gaat moeilijk, aangezien het hard regent. Pas tegen 4 uur kunnen we ons middagmaal gebruiken.

Oubaas van Stappershoef, die op het Jamboreeterrein moest zijn, gebruikt een boterham en gaat er van door. Na het eten worden de tenten maar nat ingepakt en het kampeerterrein ontruimd. Door de gutsende regen gaan we naar het station. Hier vernemen we, dat er pas over een uur een trein naar Amsterdam vertrekt, zodat we besluiten te voet naar Hilversum te gaan, om een vroegere trein te kunnen pakken. Deze tocht vergt veel van onze doorzettingsvermogen, maar met kalme gelatenheid stappen we verder door de eenzame grijsheid. Vanachter de ramen glurende mensen naar de „Chinezen". Het is een opluchting, wanneer de trein het station binnenstoomt. In Amsterdam gaan we direct per tram naar huis. Thuis aangekomen ontmoeten wew 2 Nijmeegse padvinders (oude kennissen van ons) die door de regen overvallen, van hun fietstocht moesten afzien en zodoende deze nacht in het St. Aloysiusgesticht zullen doorbrengen. Na het eten kruipen we direct onderwol.

JAMBOREE.

Geachte Redactie,

Dit is de derde en laatste brief over de Jamboree.

In mijn eerste heb ik het begin geschilderd, in de tweede het prachtig verloop en in deze laatste wil ik de sluiting tekenen en enige indrukken weergeven...

Wij voelden het, langzaam maar zeker kwam het slot. In de Jamboreepost werd het programma aangekondigd; de spoortreinen met uur van vertrek werden aangekondigd, het onnodige bagage werd ingepakt... het einde naderde.

De eminente chief B. B. stond eindeloze landendefilé toe te wuiven; de jongens trokken in strakke houding voorbij. Allen brachten wij onze Chief de groet, een zee van vlaggen wapperde, evenals bij de opening door de arena. Een bos van stokken sprongen weer eensklaps in de lucht, een luid gejuich vulde de omtrek. Het einde naderde.

Met het defilé ging nu Nederland voorop, terwijl de andere landen volgens het alphabet van achteren naar voren volgden. Daar stonden zij, de mannen van de wereldstaf, telkens de nationaliteitsvlag groetend. In plaats van een rallye, bleven we nu in steeds een kleiner wordende cirkel marcheren, tot de hele arena vol was. Door dichte menigte trad de B. P. naar het midden... doodse stilte... hij zou spreken... Stoer stond hij daar, de man van 81 jaar, de idealist, de man die het meeste in aanmerking komt voor de Nobelprijs v.d. vrede, naast hem kroonprins Gustaaf Adolf van Zweden, die als leider het hele kamp heeft meegemaakt.

Eenvoudig, aangrijpend, voor ieder verstaanbaar, klonken zijn woorden: „Jullie jongens verrichten een kruisvaart voor de vrede, doe dat goed, in onderling verstaan. „God bless you all'.

Het klonk als een afscheid. Het was een mooi afscheid.

Daarna reikte hij aan alle contingentleider een grote Jacobsstaf over, om naar hun land van herkomst mee te nemen...

's Avonds bij het laatste kampvuur kwamen plotseling de prinses en de prins. Gejuich steeg op, en allen zongen onmiddellijk het Wilhelmus... Ook dit ging voorbij en de volgende dag was het geen Jamboree meer!...

Wij zijn 14 dagen lang kampgenoten geweest. Twee volle weken hebben wij geleefd in een sfeer van wereldbroederschap; 14 dagen lang waren wij in een tentenstad, waar slechts idealisme en broederliefde heerste. Nu is dit alles voorbij; de Polen zijn terug in hun land, de Schotten bij hun oude kastelen, de Brits-Indiërs bij hun tempels, de Egyptenaren bij hun pyramides, de Curaçaoënaars bij hun „dushi Corsouw".

Allen zijn weg, maar met blijdschap en vreugde denken zij terug aan die heerlijke tijd in het gastvrije Holland, waar zij veel nieuwe vriendschapsbanden gesloten hebben, waar zij nieuwe kracht opgedaan hebben voor hun padvindersideaal en padvindersgelofte.

Zij gaan terug naar hun werk, maar hun hart blijft op de Jamboree, jamboree, Holland, Vogelenzang!

Het is voorbij... de meesten zullen wel geen tweede jamboree meer meemaken... het is voorbij... maar de geest blijft nawerken... want na de sluiting kan pas blijken of deze jamboree werkelijk geslaagd mag heten in de padvindersgeest.

Pas wanneer de verkenners met nieuwe kracht, nieuw idealisme, nieuwe goede voornemens meegenomen hebben, is het gelukt; pas wanneer wij kunnen zeggen, dat wij de jamboree beter verlaten hebben, dan toen wij gekomen waren, is de opzet gelukt; pas wanneer wij elkaar beter hebben leren kennen en waarderen, is deze jamboree gelukt...

Nabeschouwing.

Financieel is de hele jamboree een enorm succes geweest, groter dan iemand heeft durven hopen. Het bezoek was enorm, wat wel geen goed deed aan het kampleven. Het was onrustig. Het was, vergeef me het... een soort dierentuin... het massa publiek kwam zich „amuseren" op de vrije dag. Men kwam kijken hoe de jongens kookten, wasten enz. Het was te onrustig. Het was een grote show, een tentoonstelling. Dit voelden de jongens en het heeft hun geen goed gedaan.

Het bezoek werkte storend, maar dit is altijd het geval met dergelijke bijeenkomsten...

Wat mij ook bevreemdde, was, dat de Curaçaose jongens, die werkelijk door de netheid van uniform en tenten opvielen, geen demonstratie gegeven hebben bij een groot kampvuurnummer of theater! Waarom niet? Oost Indië heeft het ook gedaan? Curaçao kan het ook, maar heeft het niet gedaan. Van verschillende kanten heeft men mij hierover gevraagd, maar ik wist geen antwoord.

Wat het hart van ieder onzer goed doet, is te weten dat onze landgenoten als politie voor Hare Majesteit mochten fungeren, werkelijk een zeer vererend opdracht, speciaal van de katholieke voortrekkers.

De Jamboree behoort tot het verleden; waar de aanstaande gehouden wordt, is nog niet bekend, maar wij hopen, dat opnieuw duizenden, daarheen zullen trekken, om te getuigen van de internationale broedergeest die in de padvindersbeweging heerst.

Debrot.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.

Hoe El Despertador voorlicht.

Geachte Redactie:

Mag ik U een plaatsruimte vragen in Uw veelgelezen blad.

Bij voorbaat mijn dank.

Ofschoon het niet mijn wens is in kranten te schrijven, jeukt mij toch deze maal de pen in de hand.

In „El Despertador" van 11 Sept. Número 188 staat een „Reportage Raad van Politie", die zo verdraaid is, dat het wel een beetje erg is.

Zoals in Despertador weergegeven, werd ook het onderwerp Muloschool besproken.

„Lid Eman aan het woord steunt het idee" staat er, maar men vergeet dat het lid Eman ook vroeg wat de kosten zijn. Toen de Voorzitter, Gezaghebber Wagemaker, zeide, dat de zaak van de kosten niet ter sprake kwam, want als het bleek dat de Muloschool zeer nodig en nuttig zou zijn, zij er zou komen, antwoordde Lid Eman, dat nu de Voorzitter zelf zegt, dat de kosten geen rol spelen, de Muloschool dus al 10 jaar geleden er had moeten zijn. Dus, een groot verzuim van het plaatselijk bestuur. Ziet de lezer niet, dat Lid Eman weer er op draait om maar aanmerkingen en verwijten te kunnen maken.

Dan werd voorstel van Mulo- en handelschool niet met algemene stemmen aangenomen. Maar het voorstel van de Kamer van Koophandel was, geen handelsschool, maar wel Muloschool. En dit voorstel om zo gauw doenlijk een Muloschool op Aruba te krijgen — werd mij me zeer mee kan verenigen — werd aangenomen en besloten om bij de Gouverneur een desbetreffend verzoek te doen.

Dan de Rondvraag, Mijnheer de Redacteur. Helemaal een vals idee wekkend.

Het Lid Eman zegt dat het feest van onze Koningin Wilhelmina „niet op de gewone Arubaanse luidruchtigheid werd gevierd" en brengt dat feit in verband met de minder goede of gezonde verstandhouding van het plaatselijk, zowel als van het hoofdbestuur met de bevolking. En dan vervolgt El Despertador: „Lid Eman zegt dat de haven-kwestie in de laatste tijd de doorslag heeft gegeven aan het uiten van gevoelens door de bevolking van Aruba op een dusdanige wijze". Mijnheer de Redacteur, wat „El Despertador" en Lid Eman ook zeggen, ik ben van gevoelen en velen met mij, zoals ik met hen sprak, dat het feest heel goed gevierd is. De kinder-aubade was even mooi als andere jaren, het voetbalterrein was 's middags vol mensen, op de tribune zowel als de staanplaatsen, het vuurwerk was dit jaar zelfs mooier als andere jaren, en had enorme belangstelling.

Maar ik begrijp het wel, Eman vindt dit jammer, want Lid Eman heeft dagen rondgereden met zijn auto om de mensen aan te sporen om niet te vlaggen en de kinderen niet naar de aubade te sturen.

Als de stemming al zo beroerd was, ik zeg van het Arubaanse volk in het algemeen, waarom moest Lid Eman dan nog rondgaan om de mensen op te zetten tegen het vlaggen en kinderaubade? Is dit niet moedwillig ontevredenheid stroolen?

De Voorzitter antwoordde ook dat hij en velen niets gemerkt hadden van een slecht feest. Het programma was niet zo rijk als andere jaren, zeide hij, omdat we in Januari al zoveel gefeest hadden.

Maar van wat de Voorzitter ook tegen Lid Eman zei, staat niets in „El Despertador". Namelijk, of Lid Eman wel wist, dat hij, Eman, in 1934 de buitendistricten bewerkt had om met Koninginnefeest niet mee te vieren in de stad, hetgeen Lid Eman niet kan ontkennen.

Dan schrijft „El Despertador": „Na over en weer minder vriendelijke woorden aan het adres van den ander te hebben gebezigd is het discuus tusschen den Voorzitter en het Lid Eman over dit discuus beëindigd."

Mijnheer de Redacteur, dit is weer stemmingmakerij.

Het Lid Eman sprekend over het bestuur, zegt dat èn plaatselijk èn Hoofdbestuur veel fouten maakt ten opzichte van Aruba. Dat de bevolking waarvan hij, helaas, Mijnheer de Redacteur, als landraad vertegenwoordiger is, daarom met het plaatselijk bestuur zeer ontevreden is, maar dat hij niet in detailles wil treden.

De Voorzitter antwoordt hierop, dat Lid Eman nu al 4 jaar lang hem, de Voorzitter, allerlei verwijten naar het hoofd slingert, maar als de Voorzitter dan vraagt met bewijzen te staven, hij, Lid Eman, altijd zegt: „Ik wil niet in detailles treden". Maar dat hij, de Voorzitter, hem nu vraagt met bewijzen te staven, want hij, de Voorzitter, wil altijd nog leren.

Nu verzocht Lid Eman, om dan de vergadering met gesloten deuren voort te zetten, maar de Voorzitter zegt „neen". Als U mij in 't publiek verwijten geeft, moet U ook in 't publiek bewijzen. Lid Eman zegt dan, b.v. de Verkeersregeling, die grote ontevredenheid verwekt heeft.

De Voorzitter zegt dat over die verkeersregeling 10 mensen bij hem geweest zijn, en dat aan hun wens voldaan is.

En verder weet Lid Eman natuurlijk niets meer.

Mijnheer de Redacteur, dat Lid Eman altijd zo doet, weten wij, maar dat de Despertador alles nog verkeerd voorstelt ten faveure van Lid Eman, ziet U, dat wekt verkeerde indruk in Curaçao en in Holland en daarom meende ik eens, ofschoon geheel tegen mijn zin, naar de pen te moeten grijpen.

In de Despertador staat ook nog: „Na over en weer minder vriendelijke woorden aan het adres van de ander te hebben gebezigd."

Mijnheer de Redacteur, dit is lelijk gezegd. Het minder vriendelijke woorden is wel van Lid Eman, die maar in het algemeen zit te praten van fouten van het plaatselijk bestuur en daarom de ontevredenheid op Aruba. De Voorzitter bleef heel kalm, maar zeide alleen, als Lid Eman zo veel voor 't algemeen belang voelt, waarom blijft Lid Eman dan zo dikwijls weg voor willekeurig redenen, zonder boodschap te sturen, zodat telkens de vergadering niet door kan gaan en de andere leden voor niets komen.

En dat is zo, Mijnheer de Redacteur, dat weten en zien alle mensen, en bij de tweede vergadering, ja dan is Lid Eman er, omdat hij weet dat dan anders de vergadering toch door gaat.

Mijnheer de Redacteur, waarom schrijft Despertador dat ook niet? Despertador schrijft wel „welke vergadering niet was doorgegaan omdat een der leden afwezig was". Waarom schrijft Despertador niet, „dat Lid Eman, „een der leden" was en dat hij dit wel expres schijnt te doen om de andere leden te saboteren?

U, Mijnheer de Redacteur, dankend en hopend dat U steeds onze rechtmatige belangen zult verdedigen, sluit ik,

Waarheid.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Onder presidium van de president der Valenciaregering Negrin is in Geneve de volkenbondsvergadering geopend.

Een ieder zal voelen dat er iets niet in orde is met dit voorzitterschap. Want hoewel Negrin zelf misschien tot de gematigden behoort, de Valenciaregering is toch duidelijk gericht naar het rode Moskou, waarbij dus wel de neutraliteit van het voorzitterschap in een eigenaardige positie komt en het vertrouwen in de bond zal schokken en zeker het gehele meer fascistisch georiënteerde deel van Europa nog verder van de Bond verwijderen zal.

Zeer politiek was dan ook dat Negrin de 18de zitting van de bond opende zonder te verwijzen naar de burgeroorlog in Spanje. De Spaanse premier bewerkte zijn openingswoorden tot een herhaling van de hoop van de bond voor de herwestiging van de vrede in de ganse wereld. De bijeenkomst was zo belangrijk dat 6 landen vertegenwoordigd werden door de hoofden van hun regering.

Ex-keizer Haile Selassie van Ethiopië heeft zijn hoop op de Volkenbond blijkbaar laten varen, daar hij voor de eerste maal na de invasie van Italië in Ethiopië niet op een belangrijke zitting vertegenwoordigd was.

Voor eenzelfde moeilijkheid als in zake Abessynië zal de bond momenteel komen met het verzoek van China om sancties uit te voeren tegen de overweldiging van Japan.

De pers vermoedt al dat de Bond zich daaraan niet meer wagen zal, na de mislukking der sancties tegenover Italie.

Maar zo luidt dan de vraag: Welke steun zal de Volkenbond dan nog in de toekomst geven aan de zwakkere mogendheden?

We vrezen dat ook deze 18de vergadering weer het prestige van de Bond deuken zal, die bij elke nieuwe vergadering meer en meer aan invloed verliest.

Even voor de opening der Volkenbondsvergadering zijn tal van gedelegeerden ter bespreking samengekomen in de buurt van Geneve te Nyon, om daar een patrouillesysteem uit te denken tegen de geheimzinnige duikboten in de Middellandse Zee. Frankrijk en Engeland zullen deze patrouilles op zich nemen terwijl de verschillende Middellandse zeemogendheden dit voor hun eigen territoriale wateren zullen doen.

Terwijl men deze besluiten nam, kwam er te Nyon een bericht binnen, dat de geheimzinnige onderzeeboot gezonken was. Het bericht was afkomstig uit Cartagena, Spanje. Men zegt dat een nietgeïdentificeerde onderzeeboot de oppervlakte van het water gedreven had. De duikers die in de Middellandse Zee door de Spaanse loyalistische regering gezonden werden, zouden medegedeeld hebben, dat de bemanning van de onderzeeboot nog in leven is.

Misschien horen we daarover nog nader onder de laatste berichten.

Verder is men in de kringen van Nyon erg nieuwsgierig naar de houding van Italië in zake deze besluiten. Men weet dat Italië zich ten laatste van Nyon terugtrok naar aanleiding van een beschuldiging van Rusland.

Men heeft toen maar zonder de fascistische landen besloten, alhoewel men verwacht dat Italië niet erg te spreken zijn zal over het feit, dat Gr. Br. en Frankrijk de grootste delen van de patrouille-werkzaamheden op zich genomen hebben. Rome zal ook bezwaren hebben dat Duitsland en Portugal niet in het plan opgenomen werden. De Portugeese regering heeft reeds aan het Britse departement van buitenlandse zaken haar verwondering te kennen gegeven, dat zij niet op de conferentie te Nyon werd uitgenodigd.

Deze conferenties in Europa hebben enigzins de aandacht afgeleid van de toestand in het verre Oosten, waar de strijd hevig blijft en de Chinezen zeker in dapperheid niet onder doen voor de Japanners, maar ook verders zich met hun vijanden meten kunnen. Hun weerstand is geweldig en de omgeving van Shanghai, zo wel te land als ter zee wordt het graf van duizenden Japanners.

In Duitsland blijft de kerkvervolging nog in alle felheid voortduren, zonder dat de Gelovigen zich kunnen verdedigen, daar iedere vrije meningsuiting die niet met het Nationaal Socialisme strookt, verboden is.

Maar tegenover het buitenland weert men zich geducht en wie de litteratuur in de laatste tijd volgt, zal gezien hebben dat het laatste woord over de zedenprocessen nog niet is gezegd.

Indertijd reeds heeft de bisschop van Berlijn, Graf von Preysing er op gewezen, dat de priesters die misdeden en veroordeeld waren, vooral Nationaal Socialisten waren, die met hun kerkelijke overheid op gespannen voet leefden en noemde zelfs namen.

Verder sprak Graf von Preysing over zedelijkheidsdelicten in nationaal-socialistische kringen en Der Deutsche Weg van 1 Aug. publiceert eens even een lijst van de vroeger om zedelijkheidsdelicten ontslagen onderwijzer Julius Streicher, thans de hoofdredacteur-pornograaf van het Nationaal-socialistische Schundblatt Der Sturmer. Wat deze vuilschrijver en zijn partijgenoten in Neurenberg uithalen met ballet-danseresjes enz. mogen we hier niet publiceren.

Nog erger ten opzichte van het algemeen belang, is dat met speciale goedkeuring van Rosenberg weer verschenen is het beruchte boek van Hans Suren „Mensch und Sonne".

Suren is zo slim geweest „een rassische overbouw" te maken over zijn pornografisch werk en dan is alles in Nazidonië geoorloofd.

Hoe lang zal deze Duitse-mensheidontering nog voortduren?

Aanbesteding.

De Directeur van Openbare Werken zal op Dinsdag 21 September 1937 des voormiddags te tien uur te zijnen kantore te Parera in het openbaar aanbesteden:

het bouwen van een kantoor met laboratorium voor den Gouvernements-Veearts, nabij het abattoir te Parera Curaçao.

Inschrijving en teekening zijn verkrijgbaar vanaf Donderdag 16 September bij den dienst van Openbare Werken te Parera, tegen betaling van f. 5 per stel. Restitutie per ongeschonden stel, binnen 3 dagen na aanbesteding ingeleverd, f. 4.— per stel.

Inlichtingen zijn te verkrijgen tot den dag der aanbesteding elken werkdag tusschen 10 en 12 uur te Parera.

De Directeur van Openbare Werken,

J TEN BRINK.

Koloniale Raad.

Zowel het oude regeringsreglement als de nieuwe wet op de staatsinrichting van Curaçao bepalen dat de vergadering van Kol. Raad of Staten **openbaar** moet zijn.

Zoeken we in de woordenboeken een nadere verklaring van „openbaar", dan vinden we daar staan „algemeen bekend". Op de eerste plaats is dus wel nodig, dat aan een openbare vergadering algemene bekendheid wordt gegeven.

Sinds jaar en dag is dit gedaan, in advertenties in de dagbladen, maar sinds maanden reeds missen we de aankondiging, dat het dan of dan Koloniale Raad is. Onder de vorige griffier kreeg de pers zelfs nog apart een uitnodiging.

Maar thans moeten belangstellenden maar raden of informeren; wat we dan ook gewoonlijk Dinsdagsmorgens doen. Maar nu moet de grote Verzoendag maar eens Dinsdagsavond beginnen, zoals dit deze week het geval was, en de raadsvergadering verzet worden op Maandag... En zo hebben we achter het net gevist. Trouwens blijkbaar meerderen, daar de belangstelling minimaal was.

We hadden nu aanvankelijk gedacht leentjebuur te gaan spelen bij de Beurs- en Nieuwsberichten, terwijl we ook bij enkele raadsleden ons licht nog hebben kunnen opsteken. Maar merkwaardig is dan wel de veel mindere interesse, waarmee we een verslag lezen van een vergadering die we zelf niet hebben bijgewoond.

De kwestie van loslopende honden of schadelijke parkieten vinden we niet zo bar interessant; nog minder dat alle gouvernementsstukken in het vervolg voor advertenties in aanmerking kunnen komen. Wellicht dat mogelijk in de toekomst onze belastingpapieren er heel interessant zullen gaan uitzien.

We lezen verder dat de Hendrikschool eerst in 1940 voor verbetering in aanmerking komen zal, waartegen de Heren Capriles en Sprockel o.i. zeer terecht zijn opgekomen. We kunnen hierbij nog even recht zetten, dat het de bedoeling van de Hr. Capriles niet was om te zeggen dat er al te veel gedaan wordt aan het bijzonder onderwijs en te weinig aan het Openbaar, zoals de Hr. ten Brink het begreep; maar wat voor de een gedaan wordt, mag aan de ander niet onthouden worden.

Een paar oude koetjes waren de afschaffing van de accijns op St. Maarten en de heffing van schoolgelden op bijzondere scholen.

Het Bestuur blijft bij zijn standpunt en doet niet, wat de Raad wenst, wat aan de Heer van der Biesen de opmerking ontlokt dat de woorden door het Bestuur in zake deze gesproken, beter in het Duits klinken, dan in het Hollands, daar ze vooralsnog in onze taal niet passen.

De Heer van der Biesen verwacht dat er nog een derde suppletoire begroting zal komen met de aanvraag voor 50 douaneambtenaren om de smokkelhandel in St. Maarten tegen te gaan. En wij verwachten bovendien dat heel spoedig een voorziening zal getroffen worden in de schoolgeldinning voor het Bijzonder onderwijs want de Heer van Drift kan wel zeggen, dat als het gouvernement de schoolgelden zou innen, een aparte ambtenaar deze taak op zich zou moeten nemen, terwijl dit thans gebeurt, zonder kosten door verschillende onderwijzers, die ieder voor hun eigen schooleenheid zorg dragen.

Dat dit laatste zonder kosten gaat, is niet waar en de moeilijkheden waarop de Heren Sprockel, Cohen Henriquez en van der Biezen wezen, konden niet weerlegd worden. Het is, zoals een vooraanstaand onderwijsspecialist ons dezer dagen mededeelde een onrechtvaardigheid, die niet gehandhaafd blijven mag.

We hebben zoveel over Aruba geschreven, dat we hier nog willen mededelen, dat de Heren Senior en Winkel het voor de haven van Aruba opnamen, al heeft de eerste althans wat verbetering betreft andere plannen als de commissie op Aruba. Van Bestuurszijde werd, volgens onze inlichtingen, er niet op geantwoord. We vermoeden op deze gronden, dat nu door de Heer Eman deze zaak naar de hoogste instantie verwezen is, naar H.M. de Koningin, een lagere instantie als het Bestuur van Curaçao, zich dus niet meer met de zaak bemoeien mag, alvorens uit den Haag daarvoor orders komen!!!

En of, na zijn laatste actie tegen de viering van de Koninginnedag, de Heer Eman nog een antwoord krijgen zal?

NEDERLAND.

De Economische toestand in Nederland.

De opbrengst van de rijksmiddelen over de eerste 7 maanden van dit jaar zoals men deze aantreft in de Nederlandse bladen, weerspiegelt wel heel duidelijk het herstel in het economisch leven. Het eindcijfer over Juli bedraagt maar liefst 43.7 millioen of ruim 12¾ millioen meer dan de raming en 56% meer dan Juli 1936.

Tot nu toe hebben de eerste 7 maanden van dit jaar ruim 48 millioen gulden meer opgebracht dan de eerste 7 maanden van 1936, de laatste periode van de gave gulden. En dan noemde de vorige minister van Financiën de dag dat Nederland de gave gulden prijs gaf, een nationale ramp.

De vergissing van de Colijn-Oud-politiek van de gave gulden is wel heel groot geweest. De directe belastingen, de dividend en tantiem belasting, de successie, de zegel- en registratierechten, al deze middelen zijn sinds 1 October 1936, belangrijk gaan stijgen en wijzen er duidelijk op, dat sinds die datum, het economisch herstel is ingetreden.

Vooral de successiebelasting is daarvan een bewijs.

Tengevolge van de lange crediet-termijnen wordt deze belasting pas 9 maanden na het openvallen der boedels voldaan. De in Juli ontvangen sucessierechten hebben dus betrekking op nalatenschappen van erflaters in October 1936 overleden.

Welnu deze belasting die tot nu toe in de rijksmiddelenstaten zich nog niet aanpaste aan het herstel, doet dat thans wel en komt met een hoger cijfer van ruim 2 millioen, een plaats in de rij innemen. Hieruit blijken dus wel heel duidelijk de gunstige gevolgen van de devaluatie op de effectenmarkt en de waardestijging van verschillende andere vermogens objecten.

Leert dus deze rijksmiddelenstaat de onjuistheid van de vroegere gave guldenpolitiek met de aanpassing, zij leert ons intussen ook duidelijk, dat er momenteel nog niet alle fouten van een vroegere regeringsperiode verdwenen zijn.

Heel sterk komt dit uit in een mededeling van het statistisch overzicht, volgens welk in de week van 9 tot 15 Augustus van Denemarken naar Nederland zijn uitgevoerd 247.900 K.G. rundvlees en 4800 K.G. spek.

Het is toch wel ergerlijk.

Er was volgens de heren in den Haag veel te veel vee. Tienduizenden koeien moesten afgeslacht worden en de millioenen kosten daarvoor werden verhaald door een 20% crisisheffing op het vlees, waardoor de mensen met kleine inkomens geen vlees meer konden kopen en het slagersbedrijf geruineerd is.

Verder werden er allerlei drastische fokbeperkingen afgekondigd waardoor de verhouding grotendeels kapot gemaakt is.

En als resultaat van dit alles, moet Nederland nu grote buitenlandse bestellingen voor vlees afwijzen bij gebrek aan vee, en honderd duizend kilo's vlees en spek tegen dure prijzen uit het buitenland invoeren.

Het is wel fraai.

RIJKSBEGROTING 1938.

Officieel tekort geraamd op f 115 millioen.

Naar De Tijd verneemt, zal het tekort op de Rijksbegroting 1938 ongeveer *f* 115 millioen bedragen, tenzij nog tijdig de middelen worden gevonden, waarmede dit officieel verwachte tekort zou kunnen worden gedekt.

Uit deze mededeling blijkt opnieuw, dat de aanpassingspolitiek der regering Colijn-Oud, waarbij alleen rekening werd gehouden met de belangen der Staatsuitgaven, op een finale mislukking is uitgelopen.

Reeds in Nov. 1933 en later heeft de kath. fractie de Regering met nadruk gewaarschuwd, dat zij er met haar eenzijdige aanpassingspolitiek, waarbij men de belangen van de volkshuishouding opofferde aan die van de Staatshuishouding, nooit kwam.

Maar de kath. fractie voerde een onbehoorlijke oppositie volgens de grote pers en naar haar moest niet geluisterd worden.

Minister Oud verklaarde bij de behandeling van hoofdstuk I der Rijksbegroting 1935 in Maart 1934 in de Eerste Kamer, dat een sluitend maken van de Staatshuishouding voor de Regering primair was en dat, wanneer zij bij haar aftreden niets anders had bereikt dan dit, haar beleid en de daarbij gevraagde zware offers niet te vergeefs zou zijn geweest.

Hoe zijn nu de feiten?

Bij zijn aftreden vond minister Oud, zoals hij in zijn millioenen-nota van 1933 becijferde, een tekort van 190 millioen.

Ondanks een verhoging van de belastingdruk en allerlei ver doorgevoerde bezuinigingen, die de koopkracht en de economische weerstand van het volk hebben ondermijnd, heeft de minister nu nog een tekort van 115 millioen nagelaten. Ondanks een belangrijke stijging der middelen als een gevolg van de devaluatie, welke het Kobinet Colijn niet wenste.

Hieruit blijkt toch wel afdoende, hoe zeer het financieel beleid van het vorige Kabinet is mislukt.

MINISTER SLOTEMAKER HANDHAAFT DE NIEUWE SPELLING.

Hij voert deze thans ook in op de H.B.S. A en B.

Het bekende Koninklijk Besluit van 18 Juli 1936, waarbij een wijziging werd aangebracht in de regeling-Marchant ten aanzien van de pronominale aanduiding, is bij K.B. van 28 Juli 1937 ook van toepassing verklaard op de Openbare Hogere Burgerscholen A. en B.

Het Kon. Besluit bepaalt, dat aan artikel 4 van het K.B. van 27 Mei (leerplan voor de Openbare Hogere Burgerscholen A en B) de bekende spellingregels zullen worden toegevoegd.

* ° *

Uit dit K.B., waarbij thans de nieuwe spelling ook in het leerplan van de H.B.S. wordt vastgelegd, blijkt dus, dat minister Slotemaker toch niet is gezwicht voor de actie der conservatieven, die hem trachtten te bewegen weer terug te keren naar de Vries en te Winkel.

Het verschenen K.B. slaat aan deze actie wel voor goed de bodem in. Zou men nu het verzet tegen de nieuwe spelling maar niet staken en haar aanvaarden en schrijven s in plaats van sch; e en o inplaats van ee en oo?

Minister Slotemaker handhaaft natuurlijk zijn wijziging in de spelling Marchant, n.l. dat de verbuigings uitgangs „n" facultatief wordt.

Maar de praktijk daarvan is toch niet anders, dan dat deze verdwijnt.

CURACAO.

Mgr. Verriet naar Aruba.

Heden vertrekt Z. H. Exc. Mgr. P. I. Verriet, in gezelschap van de inspecteur van het R. K. Bijzonder Onderwijs, fr. Radulphus, naar Aruba.

Men hoopt Zaterdag a.s. weer terug te keren.

Tijdens deze afwezigheid is de Hoog Eerw. Pater Vicarius A. van der Veen Zeppenfeldt belast met de lopende zaken van het Vicariaat.

Onderscheiding.

H.M. de Koningin heeft verlof verleend aan de vorige Commandant van Hr. Ms. Johan Maurits alhier, de kapitein-luitenant ter zee W. van den Donker, tot het aannemen van het ordeteken 4e klasse (officier) van de bevrijder van Venezuela, hem geschonken door Zijne Excellentie de president van Venezuela.

Commandant O 12

Ter vervanging van de Luit. ter Zee 1ste klasse Beckering Vinckes, die enkele weken geleden met het s.s. Simon Bolivar van hier vertrokken is, wordt binnenkort hier verwacht de [illegible] Zee Mohrmann.

Consul San Domingo.

Als Consul Generaal van de republiek San Domingo heeft zich alhier gevestigd Don Luis E. Bonetti, die zijn kantoren heeft op Pietermaai 7 A.

De Verkiezingen op Curaçao.

In de Rijkseenheid van 25 Aug. l.l. schrijft Emeritus over „Kiesrecht in Curaçao".

O.a. schrijft hij over het Kiesreglement:

> Dit Curaçaose Kiesreglement 1937 is bij K. B. van 11 Maart 1937 No. 65 vastgesteld en wij kunnen ons voorstellen, dat allen op Curaçao en in den Haag, die eraan gewerkt hebben, een zucht van verlichting geslaakt hebben, toen zij zover waren, dat zij konden rekenen, de hun voorgelegde puzzle opgelost te hebben.

We geloven dat de oplossing van de puzzle nog heel ver weg is, en juist omdat men niet spreken, zoals Emeritus schrijft van „allen op Curaçao en in den Haag, die eraan gewerkt hebben."

Volgens onze inlichtingen zou men slechts mogen schrijven van „de ene op Curaçao die er aan gewerkt heeft".

Dat er grote, zeer grote moeilijkheden waren, geven we graag toe aan Emeritus die schrijft:

> Het oplossen van een puzzle is dat inderdaad geweest. Want men bedenke, dat het gewest Curaçao bestaat uit het thans, dank zij de olie, welvarende hoofdeiland, het door dezelfde oorzaak eveneens welvarende Aruba en verder de armlastige eilanden Bonaire, St. Maarten (zoals thans officieel het Nederlandse gedeelte heet), St. Eustatius en Saba. Voor die zeer heterogene en ten dele ver uit elkaar liggende bestanddelen moest nu een kiesreglement samengesteld worden, dat niet al te ver afweek met wat hier in Holland gebruikelijk is, waardoor althans vermeden wordt, dat men zich dáár, aan de overzijde van de Oceaan, bij het Moederland achtergesteld zou gáán gevoelen. Geheel voldaan is men — onder „men" te verstaan eenigen, die in de zaak belang stellen, wat met het grote gros der kiezers, naar wij vrezen, wel niet het geval zal zijn — daar over de nieuwe Staatsregeling toch al niet. Die vijf, door den Gouverneur te benoemen leden — o.i. een wijze maatregel om althans nog zoo veel mogelijk van het hoog nodige overwicht van het Bestuur te redden — zit velen van die „men" enigszins dwars.

Wat deze laatste regels betreft, laten we deze geheel voor rekening van Emeritus.

Verder worden opgesomd de bezwaren, dat het geen Kiesreglement is gebaseerd op „evenredige vertegenwoordiging", wat Emeritus evenwel niet zo erg vindt.

> Als gevolg daarvan, schrijft E., zal er dus bij de verkiezingen in Curaçao rechtstreeks uit personen gekozen moeten worden en de kiezer, hoe onbedreven hij in die bezigheid ook moge zijn, zal door een rangcijfer moeten aangeven, in welke vorgorde hij uit de hem op het oproepingsbiljet vermelde en alphabetisch gerangschikte candidaten, de mensen zijner keuze wenst aan te wijzen. Als daarbij geen ongelukjes gebeuren, zal het ons ten hoogste verwonderen. Wij hebben nogal wat verkiezingen, zowel h.t.l. als elders bijgewoond. En wij hebben daarbij waargenomen, hoevelen hier met het eenvoudig roodmaken van de juiste stip niet goed overweg kunnen, zodat zij er hulp bij nodig hebben. Wij hebben gezien, hoe oude, gebrekkige lieden door een verpleegster in dat moeilijke werk moesten worden bijgestaan. Wij hebben het in Suriname bijgewoond, dat een vrij welgestelde Brits-Indiër, die echter niet lezen kon, althans niet ons drukwerk, zou gaan stemmen. Hij was geïnstrueerd, vooral de bovenste stip zwart te maken. Hij deed dat ook getrouw, maar, toen hij — trouwens onder protest van de Voorzitter van het stembureau — triomfantelijk op een afstand zijn [illegible] den achter de balie liet zien, waren deze hoogst verontwaardigd. De kiezer had bij ongeluk het stembiljet ondersteboven neergelegd en zeer tegen de zin van zijn adviseurs zijn stem aan de felste tegenstander gegeven. Als zulke ongelukjes kunnen voorkomen bij een hoogst eenvoudig systeem, als het zwart maken van één stip, wat zal er dan wel kunnen gebeuren bij een nummering van candidaten uit een lijst met vele namen met de cijfers 1, 2, 3, 4, en misschien nog wel meer?

Tenslotte bespreekt Emeritus de bepaling van het overleggen van verstandelijke ontwikkeling en hij schrijft daarover:

> Inderdaad, een weinig benijdenswaardige taak, die die Commissie zich ziet opgelegd. Het gaat er toch niet om, uit te maken, of de aspirant-kiezer nog iets van zijn schoolkennis behouden heeft, maar om te constateren, dat hij voldoende verstandelijk ontwikkeld is, om zich er een oordeel over te vormen, hoe het land dient bestuurd te worden tot heil van het algemeen.
>
> Misschien weet een professor in de psychologie er wat op te vinden, om in staat te zijn, op goede gronden hieromtrent een oordeel uit te spreken, gewone mensen zullen zich er wel toe moeten beperken te onderzoeken, of de candidaat nog iets weet van wat hem op school ingepompt is. Wij zouden zelfs verder willen gaan en vragen, hoevelen van de duizenden kiezers h.t.l., die nog wel van ons dure lager, U.L.O., M.U.L.O. en ander onderwijs geprofiteerd hebben, tot zulk een oordeel in staat zullen zijn. En aangenomen zelfs, dat de kiezer tot zulk een oordeel in staat is, moet hij in Curaçao nog gaan uitmaken, welke der hem voorgestelde candidaten het meest geschikt zijn, om zijn ideaal van staatsbestel te verwezenlijken!
>
> Het antwoord op al de vragen, die zich hier voordoen, zal wel moeten zijn, dat in onze tijd met zijn zozeer gecompliceerde vraagstukken op allerlei gebied, slechts een bedroevend klein aantal werkelijk tot zulk een goed gefundeerd oordeel in staat is. De kiezer hier kan desnoods nog geresigneerd zeggen, op 17e-eeuwse manier: De heren moeten het maar weten, en door zijn stem een partij aanwijzen. De kiezer op Curaçao met zijn verstandelijke ontwikkeling, bepaald door het U.L.O. als onderste grens, ziet zich voor de hopeloze taak geplaatst, te kiezen uit beginselen èn uit personen.
>
> Wie ziet niet in, dat de man dat onmogelijk kan doen, dat hij van de stemmerij alleen dan iets kan terecht brengen, als hij vooraf degelijk is afgericht voor de handelingen in het stemhokje. B.v. door een soort cursus voor kiezers, waar hun voorgedaan wordt met behulp van een modelstembiljet, hoe ze dat moeten behandelen. Maar wij vragen, wordt zó de gehele verkiezing niet een vertoning, gelijkende op die van vroegere jaren, toen de stemmingen nog niet geheim waren en ijverge verkiezings-agenten wel bij de eenvoudigen in den lande rondgingen, om het stembiljet alvast voor hen in te vullen?

En nu we zoveel geciteerd hebben, willen we ook aan onze lezers de eindbeschouwingen van Emeritus niet onthouden, waarin hij schrijft:

> Het heeft vele jaren geduurd, eer deze Staatregeling in de plaats trad voor het vroegere Regeringsreglement. O.i. had men die wijziging rustig nog een zelfde aantal jaren kunnen uitstellen. Voor zulke dingen, als een bijna algemeen kiesrecht, wordt waarlijk binnen ongeveer een mensenleeftijd — 1863 tot 1937 is slechts 74 jaar — een vroeger vrijwel onmondige bevolking, maar niet in eens rijp. Aannomen zelfs, dat zij dat ooit kan worden, nu alles zo veel gecompliceerder wordt, nu zich zulke, bijna onoplosbare vraagstukken, waarmede soms geroutineerde bestuurders geen raad weten, voordoen. Zo ergens, dan lijkt ons nog steeds voor onze West-Indische gebiedsdelen **het** systeem, één krachtige persoonlijkheid aan het hoofd, bijgestaan door een adviserende Raad van deskundigen, eveneens krachtige mannen en beschikkende over een voldoende apparaat, om orde en rust te handhaven. Wij geloven niet, dat het dan zoveel minder in de West zou gaan; misschien ging het wel heel wat beter. Of het de bevolking goed of minder goed gaat, is van heel andere oorzaken, dan van het bezit van gekozen Staten, of hoe men de vertegenwoordiging wil noemen, afhankelijk. Men zie maar eens naar Suriname met, en naar Curaçao, dat het tot dusver zonder zulk een vertegenwoordiging moest stellen.
>
> Maar, Curaçao gaat binnen kort kiezen.
>
> Het zal belangwekkend zijn, te ervaren, hoe het nieuwe lichaam eruit zal zien.

Auto verdwenen.

De 42-jarige telegrafist H. heeft bij de Politie aangifte gedaan, dat zijn auto, welke hij j.l. Zaterdagavond in de Bredestraat (O.Z.) had geparkeerd, op Zondagmorgen van deze plaats verdwenen was. Deze auto is later in de Ojedastraat terug gevonden, waarna bleek dat ongeveer 4 gallon gasoline uit de tank verbruikt waren. Tegen enige jongens die deze auto hadden weggenomen en er mede waren gaan toeren, wordt proces-verbaal opgemaakt.

Promoties.

Tot inspecteur der Belastingen als opvolger van de Heer Haayen zal benoemd worden de Heer B. I. Mussenden, terwijl in diens plaats als ontvanger zal optreden de Heer R. D. de S. Arends.

Curaçao — Jamboree — Kampvuur.

Laaiende vlammen - en juichende jeugd! Het licht van schijnwerpers op een podium!

De leiders voor de microfoon!

Dat wordt wat!!!

Zaterdag 18 Sept. a.s. om half acht geven de leden van de N.P.V. en D.K.V. (afdeling Willemstad) gezamenlijk een kampvuur-avond op de speelplaats van de St Jozefschool — Pietermaai — (ingang Juliana-plein). De jongens die deelgenomen hebben aan de Wereldjamboree 1937 zullen daar op Padvindersmanier vertellen en de demonstreren wat ze gezien en geleerd hebben op de Jamboree.

De demonstratie is bedoeld als een betuiging van dankbaarheid aan de velen die hebben bijgedragen om de uitzending van het Curaçaose contingent mogelijk te maken.

Zo spoedig mogelijk worden uitnodigingen verzonden.

Is U donateur van een van de verenigingen en heeft men U mogelijk vergeten — of stelt U belang in het Padvinderswerk en zou U graag die demonstratie bijwonen, wend U zich dan tot Bestuur van de N.P.V. of van De R.K. Padvindersvereniging, p/a St. Thomascollege, en het komt in orde.

Er wordt gerekend op een massale belangstelling.

Dierenmishandeling.

Tegen de 37-jarige hovenier M. is proces-verbaal opgemaakt, terzake dierenmishandeling. Deze man had een aan zijn buurman toebehorende geit, die in zijn tuintje liep, zodanig met stenen gegooid en geslagen, dat het linkervoorbeen gebroken is. Het gewonde dier is naar het abattoir vervoerd en aldaar afgemaakt.

Ontvreemd.

In de nacht van 10 op 11 September j.l. is ingebroken in de wasserij van de Chinees Y. S., waarbij een bedrag aan geld is ontvreemd. De Politie heeft de zaak in onderzoek.

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

Te Praag overleed Masaryck, die van 1918 — 1935 president was van Tjecho Slowakije: hij was tevens de stichter van deze republiek.

De 57-jarige koningin Alexandriё van Denemarken is ernstig ziek.

UIT NEDERLAND.

Minister Colijn is naar Geneve vertrokken ter bijwoning van de Volkenbondsconferenties. Einde van de week zal de minister president de leiding van de Nederlandse delegatie in Geneve overdragen aan minister De Graeff.

Naar Aneta verneemt zullen de rijkszenders de troonrede op 21 September uitzenden met Avro reportage waarnaast de Phohi voor Indië een eigen reportage zal hebben, welke 22 September van 3 tot 4.20 Amsterdamse tijd herhaald zal worden op 31.28 m., speciaal voor Curaçao en Suriname.

Het Prinselijk Paar voer Zondagmorgen voor een tochtje op het IJselmeer uit. Na enkele uren gekruist te hebben, voer men naar Amsterdam terug en wachtte men op H.M. de Koningin, die vervolgens een tweede tocht meemaakte.

Voor de bediening van het kanon aan boord voor de loodsboten aan de zeemonden, die, mede in verband met de gebeurtenissen der laatste weken, alle van een kanon voorzien zullen worden, zal aan boord van iedere loodsboot een kanonnier gestationneerd worden.

Volgens een mededeling van de directie van de K.L.M. zullen met ingang van 1 Maart 1938 de boordmecaniciens op de Amsterdam-Batavia dienst vervangen worden door mecaniciens die op verschillende tussenlandingsstations gestationneerd worden. De tweede piloot, die geassisteerd wordt door de radiotelegrafist, zal het werk van de boordmecanicien overnemen.

Naar Aneta verneemt is het niet waarschijnlijk dat de Prinses dit jaar de opening van de Staten Generaal zal bijwonen. Ook is nog niet met zekerheid bepaald of Prins Bernhard H.M. de Koningin zal vergezellen.

De Nederlandse Socialisten hebben zich bereid verklaard onderscheidingen te ontvangen.

Ir. de Kok, directeur van de Koninklijke zal 15 September per particulier vliegtuig naar Zuid Afrika vertrekken, ook thans weer begeleid door de instructeur van de Nationale luchtvaartschool, re Heer Schmidt Crans.

De Telegraaf deelt mede dat de beveiliging van de monding van de Nieuwe Waterweg thans moderner ingericht zal worden. Men is reeds begonnen om voorbereidende werkzaamheden aan te vangen voor het plaatsen van nieuw geschut van belangrijk zwaarder kaliber dan tot nu toe aanwezig was.

Ook bij de forten zullen voorzieningen getroffen worden, terwijl oorlogsschepen permanent te Hoek van Holland gestationneerd zullen zijn.

Te Ijpenburg is het kleine sportvliegtuig de Scheldemusch, toen het boven het vliegveld rondvloog, plotseling neergestort door het haperen van de stuurinrichting. De piloot Mevrouw Keder werd bij het ongeval licht gewond, het toestel echter grotendeels vernield.

SPORT.

Uit Kopenhagen wordt gemeld dat de Nederlandse zwemster Jopie Waalberg een nieuw Nederlands record wist te vestigen door de 400 meter schoolslag in 6 m. 21 sec. af te leggen. Het eigen oude record was 6 min. 24.5 sec.

De voebalwedstrijd Polen — Denemarken te Warschau eindigde 3 — 1.

DE BULGAARSE POLITIE LEGT DE EED AF. Op de photo ziet men de Hoofd van Politie en de Politie Prefect, en achter hen verschillende departement-hoofden evenals een korps van politie tijdens het afleggen van de eer.

VOOR EEN VEER.

(naar PIERRE L'ERMITE.)

Overstelp me niet met het gewicht van een wereld; één vlindervleugel is voldoende om mij God te doen vinden.

Diderot.

Toen die avond de moeder-havik, alvorens haar nachttaak te beginnen, op een steen van de klokketoren van Bétheny een stuk van een muis zat op te slokken bij wijze van vóór-ontbijt, kwam eensklaps haar dochter aanvliegen, klapwiekend, de veren van haar kop plat naar achteren en de bek open; en met een stem vol schrik riep zij uit:

— Mama!... Arenden!...

De moeder-havik hield op met eten, en het stuk van de muis bij de staart vasthoudend, sprak zij, terwijl haar ronde ogen vervaarlijk rolden:

— Je gaat er ogenblikkelijk weer op uit!

— Maar mama!!

— Geen praatjes van „mama"! Wil-je naar de muizen gaan, ja of neen?

— Arenden!... er zijn arenden!

— Dat dient allemaal nergens voor. Als je binnen een uur hier niet een half dozijn muizen hebt aangebracht, dan trek ik al je buikveren uit, tot de laatste toe. Begrepen?

Daar dit moederlijk bevel aan duidelijkheid niets te wensen liet, liet de kleine havik vol schrik zich vlug van de klokketoren naar beneden vallen naar hopen stroo. En toen de moeder haar zag heenvliegen, zeide ze tot een kraai in de buurt:

— Er zijn geen kinderen meer; het mijne is morgen zes maanden en dat vliegt er al op los, beter dan vader en moeder.

En zij begon weer aan haar muisje.

Maar ze had er geen twee happen van op, toen er een groot geraas ontstond in de lucht, zwak eerst, dan aangroeiend, snorkend...

Er gebeurde blijkbaar iets ongewoons... en, ofschoon ze haar toilet nog niet gemaakt had, kon de havik toch niet nalaten, eventjes in de ruimte te kijken.

— Te drommel!

De kruin der bomen zag zwart van het volk. Tarsels, roerdompen, sperwers, valken, schuifuiten, steenuilen enz...

En, met de poot voor de ogen vanwege het daglicht, dat belette te zien, richtten alle hun kijkers naar een groot, grijs punt, dat naderde in de lucht...

— Wat is dat!!...

Maar niemand wist er iets van.

— Dat is geen arend, zei een oude roerdomp, iemand van veel ondervinding, ik ben de vorige maand voor zaken in Tyrol geweest; ik heb daar arenden ontmoet. Maar ze zien er heel anders uit.

— Een lammergier?

— Ook niet; ik ken er een in de Dierentuin, waar mijn vrouw in een kooi zit.

Maar eensklaps spreken ze niet meer... Hun veren zitten stijf tegen de koppen aan, en ook die van hun onderlijf strijken plat van schrik: de geheimzinnige vogel is op hen afgekomen met drie grote open kisten, om ze er alle in te soppen.

— Maak, dat je wegkomt!

Gelukkig neemt de grote vogel, die vreselijk bang schijnt te zijn voor bomen, plotseling een zwaai en verwijdert zich.

Dan komen ze weer bij elkaar en beginnen hem te beschrijven: hij heeft een kist ter rechterzijde! een kist ter linkerzijde! een kist van achteren!

— Dat is geen vogel; 't is een kistenmaker!

— Of een verpakker!

— En dan, kijk eens wat een houding! Hij spuwt rook!

— U noemt dat „spuwen"! zegt gemaakt een nuftige ekster.

— Maar je kunt niet zien, waar zijn vooreind of waar zijn achtereind is!

— O, hoe onsmakelijk!

— Vreemd, vreemd!! mompelde de roerdomp.

Maar het werd nog veel vreemder!

Want de vogels waren nauwelijks van hun ontroering bekomen, of hetzelfde punt kwam weer in de verte te voorschijn, aangroeiend, snorkend als daar straks.

Nog een ander! Weer een kistenmaker!

Vervolgens een derde, aardiger die laatste, lang, bevallig, met gemak zich wendend, maar ook hij spuwde en snorkte.

— En wij spuwen niet! Wij snorken niet, zelfs al slapen we! zei een raaf, die er heel deftig uitzag in haar zwart kleed.

Toen werd het stil, maar dat duurde niet lang.

Nadat de wind bedaard was, verschenen weer zes grote grijze vogels. Maar de meeste maakten dolle bewegingen, ze stampten en slingerden van bakboord naar stuurboord, als waren ze stomdronken.

— Houd je roer recht, rekruut! riep, op het zien van een totaal verkeerde beweging, de roerdomp, die moed vatte.

De waarschuwing kwam te laat!

De grote vogel stortte hals over kop naar beneden, en boorde zich in de grond in zulk een ruïne van verwrongen radertjes, van gebroken ijzerstaven, van gescheurd doek, van bijtende en stinkende rook, dat een schuifuit, die er verstand van had, niet kon nalaten te zeggen:

— Hoe is het mogelijk, je zo toe te takelen!

— Zal ik eens gaan kijken? vroeg de kleine havik, die haar ijver wilde tonen.

— Jij! jij zult er goed aan doen, zo gauw mogelijk naar bed te gaan en op een drafje!

Eigenlijk waren alle vogels helemaal van streek.

Er was iets veranderd in hun lucht.

De steenuilen vooral wachtten vol ongeduld op de nacht, opdat ze duidelijk zouden kunnen zien.

Deze begint allengs in te vallen. De zon verdwijnt onder de horizon, de hemel wordt paarlkleurig, vervolgens grauw, dan donkerblauw; de bomen zijn donkerfluweelkleurig; de nieuwsgierige sterren komen met haar vurig neusje voor het venster. De geluiden der aarde gaan zwijgen. Nog enige stemmen... in de verte ontploffingen, zoiets als het bekende geluid van springende champagnekurken.

Dan... niets meer, niets... De grote nacht over de uitgestrekte vlakte.

Dan daalt de gevleugelde kolonie, hun sterke en zachte vleugels wijd-open, zonder motor-explosie, zonder rook, zonder rails, zonder schroeven, in de grote kringen neer op de vlakte.

— Daarheen! mompelt de kleine havik, die toch gegaan is, ik weet waar hun nest is, daar is 't op de aarde!

— Op de aarde? Bah!

— Ja, dáár.

En zij verdringen elkaar voor houten loodsen, omringd door gedeukte veldflessen, ijzerdraden, gereedschappen, smidsen, steenkolen.

Door de gaten der planken bemerken de steenuilen, nieuwsgierig als ze zijn, eindelijk de grote vogels!

In welk een staat!

Alle naderen. Ieder wil zien.

Men tuigde er verschillende af... er werd geschrapt, gevijld, men werkte er met nijptangen, met klinkbouten, met olie, met petroleum, met caoutchouc; de werklui spraken van „te sterke wind, rimpeling van het doek, regeling, gebrek aan olie, gebrek aan een motor, gebrek aan een schroef, gebrek aan alles".

— Wat een mankementen! merkte een valk op, met een mooie wiekslag zich optillend.

— Dat... vogels...? Dat is zelfs geen pluimvee! zegt een onvoorzichtige zwaluw, terwijl hij zeer snel een lijn in de lucht beschrijft.

— Hédaar, uitvinder! schreeuwde een zeer slecht opgevoed ekster... Wil je mijn naamkaartje?

En de volgende dag stond een man met een energiek en schrander gelaat, een man met een vetlederen buis aan, een die man nog in zijn oren had de echo van langdurige toejuichingen, die ten volle verdiend waren, met een onmetelijke ootmoed te peinzen voor een kleine vogelveer, die hij dáár, als bij toeval, bij zijn deur gevonden had, en die hij nu, zacht en machtig als ze was, in zijn vereelte, witte hand hield.

PISA'S SCHEVE TOREN

Hoe hij overeind wordt gehouden.

Zoals men weet is een van de meest interessante historische bouwwerken in Italië de beroemde scheve toren van de stad Pisa, die het kleine stadje zelfs tot een vreemdelingencentrum heeft gemaakt.

De toren werd gebouwd in 1173 door Maestro Gerardo en in 1350 door Thomas Pisano voltooid. Honderd en tachtig jaren heeft het dus geduurd, alvorens de transen, met de acht zuilen versierd, oprezen en een hoogte van 55 meter hadden bereikt.

Honderd jaar later scheen het doodsoordeel over de toren te zijn uitgesproken. Door inzinking van de zandige bodem neigde de cylindervormige toren naar de zuidzijde en wel zo ver, dat zijn top een afwijking van 4.27 meter van het loodrechte vertoonde. Reeds liep men rond met de gedachte om de campanillo, ondanks zijn hoge waarde, af te breken, omdat de toren een gevaar voor de omwonenden en voorbijgangers had kunnen zijn.

Gallileo Gallilei, de grote geleerde, die de eerste was, die durfde beweren, dat de aarde draaide, deed met de scheve toren van Pisa zijn eerste proeven over de vrije val. Gallilei was toen een der weinigen, die vast hielden aan de mening, dat men de toren, ondanks de inzinking, gerust kon laten staan.

Thans heeft men een interessante methode aangewend, om het kostbare bouwwerk aan de grond vast te „naaien", en wel met niet minder dan 350 cementen naalden.

Men heeft door het fundament van het gebouw talrijke gaten gemaakt met een doorsnede van zes c.M., welke diep in aarde werden geboord. Deze gaten worden met cement opgevuld. Daardoor ontstaan de z.g. cementen naalden, welke ver door het fundament dringen en het bouwwerk het nodige houvast geven.

Uit voorzichtigheidsoogpunt heeft men 350 dergelijke naalden aangebracht, om de scheve toren zo goed mogelijk te steunen. Toen men met dit werk begon, besloot men de gehele toren nog eens grondig te herzien en te restaureren. Het is te hopen ,dat de beroemde scheve toren van Pisa nog vele jaren een sieraad en tevens een aantrekkingskracht voor de stad Pisa zal blijven! En dit is tevens te wensen met het oog op de grote sommen gelds, welke reeds voor de restauratie en het behoud van de toren zijn aangewend en waarvoor zelfs de grotendeels arme bewoners van de stad zich offers hebben getroost.

Rare Regens.

Op 30 Juni 1898 viel in de Engelse stad Birmingham een kikkerregen neer. De arme kikkers waren door een geweldige waterhoos uit de rivieren en sloten omhooggetild en ploften vele kilometers verder midden in de straten neer, tot grote schrik van tal van mensen, die de glibberige dieren op hun hoofd kregen.

In het midden der 18de eeuw werd de bevolking van Hannover in Duitsland eensklaps verblijd door een visregen. Op klaarlichte dag kwamen ook hier onverwacht tal van flinke vissen terecht, die door een storm uit zee waren gesleurd.

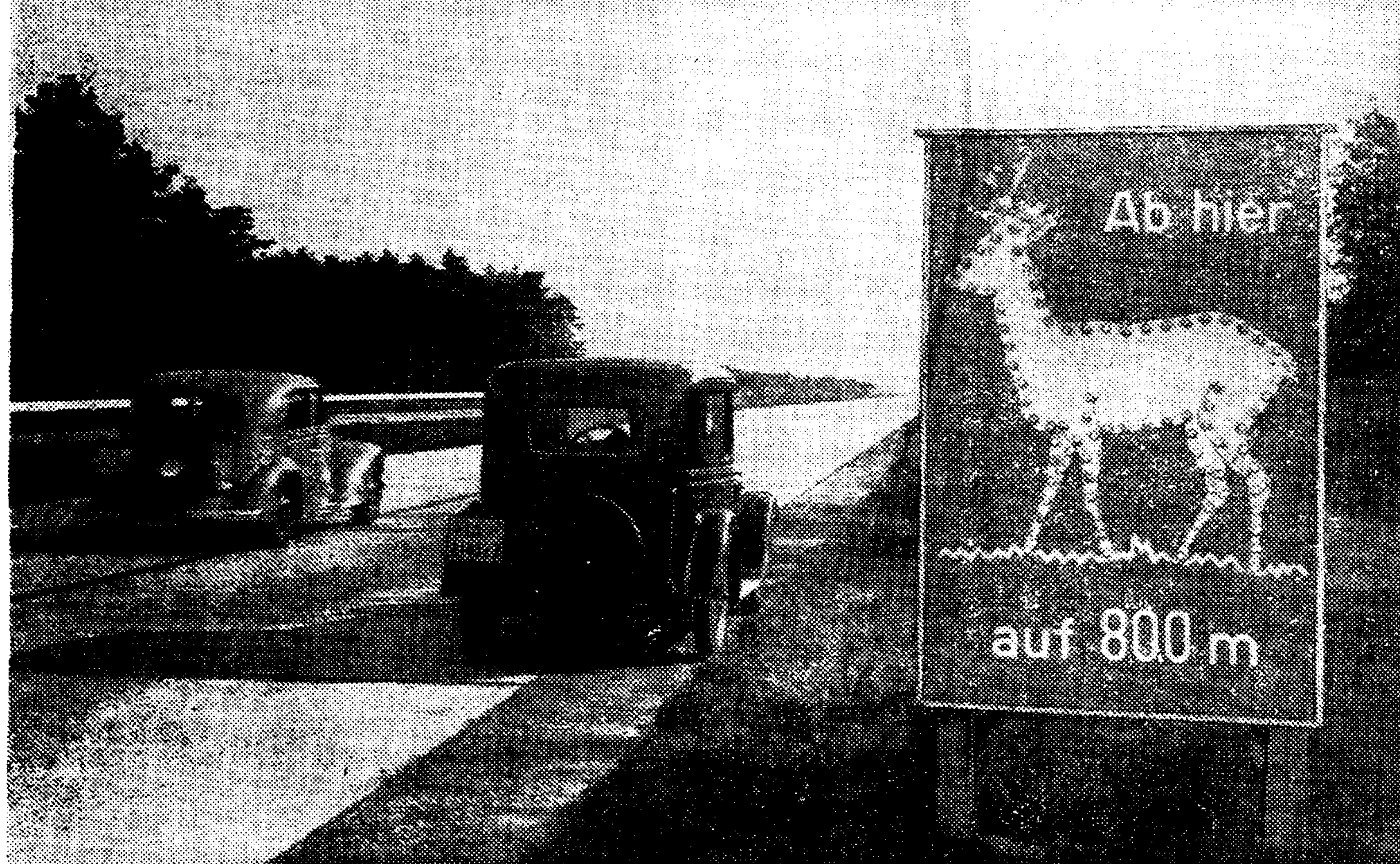
In Oldenburg eveneens in Duitsland, regende het door dezelfde oorzaak in het jaar 1806 krabben, die haastig door de kinderen werden verzameld en thuis opgegeten.

— God geeft iedere vogel zijn voedsel, maar Hij werpt het hun niet in het nest.

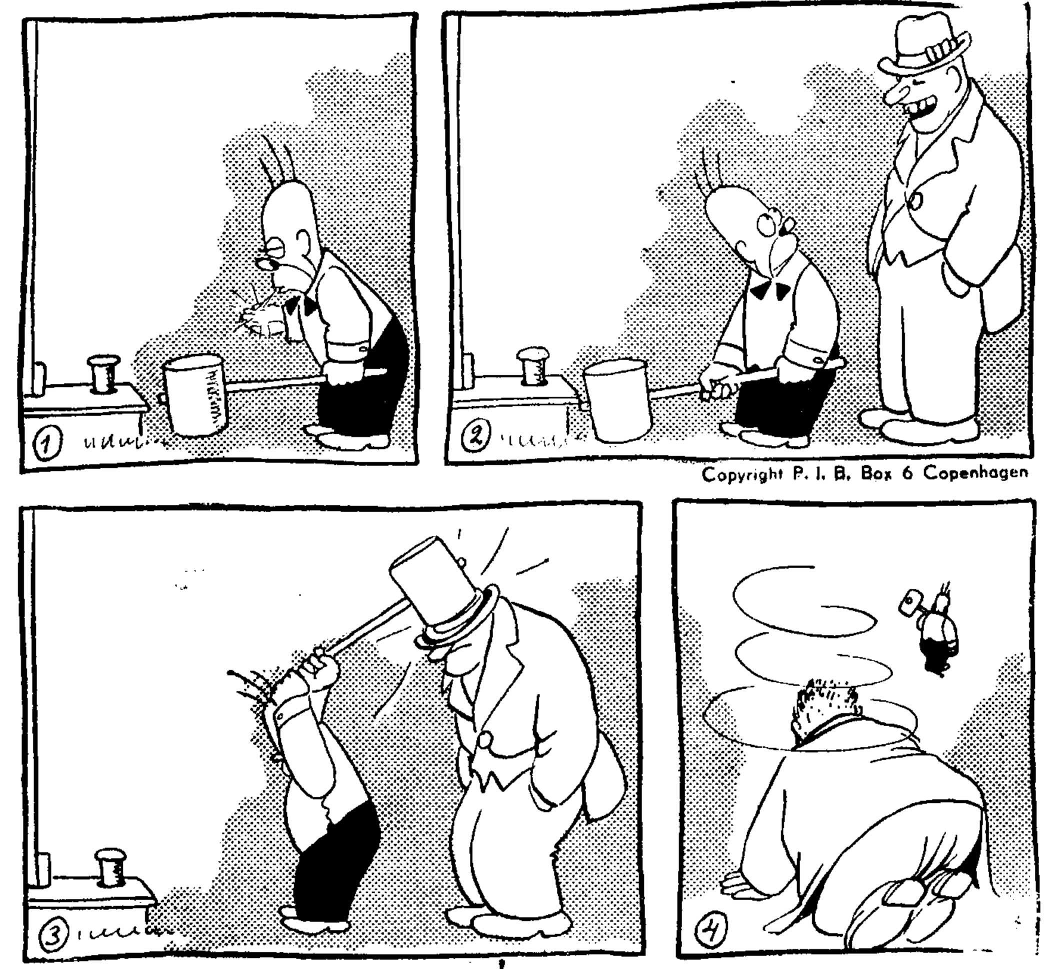
J. G. Holland

Schepenlijst over de maand September 1937.

15. San Antonio	Fransch	Cristobal	Le Havre.
16. H. C. Horn	Duitsch	P. Colombia	P. Cabello
17. El Libertador	Ned.	La Guaira	Aruba, Maracaibo
17. Amazone	„	Maracaibo	P. Cabello
18. Barmbek	Duitsch	P. Cabello	P. Colombia
18. Cuba	Fransch	P. Colombia	P. Cabello
18. Carabobo	Am.	La Guaira	La Guaira
18. Troja	Duitsch	Maracaibo	Maracaibo

PAS OP VOOR HET HERT!! In Duitsland vormen de herten op verschillende plaatsen een groot gevaar voor de motorrijders op de zeer drukke rijwegen. Hierboven zien we een van de waarschuwings-borden die de autoriteiten hiervoor hebben laten aanbrengen.

ADAMSON SLAAT HOOFD VAN JUT.